

ností neuspěl, mohl by je odepsat. Při shánění podkladů pro ústavní stížnost zjistil, že k Lidovému domu přiléhá i pozemek, jež straně rovněž vymohl. Později jej ČSSD pomohl prodat za dvě stě dvacet milionů. Jen tak – prostě ze sympatií.

„Vážený pane doktore, ČSSD Vám to nikdy nezapomene...“ psal vděčný Zeman Altnerovi, když v Lidovém domě bouchaly zátky od šampusu.

Za zastupování nakonec dobrovolně zaplatila ČSSD necelých sedmáct milionů korun. Sám ale fakturoval 145 milionů, z nichž po zažalování musel zaplatit daň z přidané hodnoty. Zbytek začalo nové vedení strany dílem mediálně a právně zpochybňovat, dílem se tvářilo, že část z odměny může patřit dalším dvěma právníkům, jež si Altner najal, ačkoli ti měli uzavřenou smlouvu výlučně s ním.

Z dosavadních předsedů ČSSD měl snahu nějakým způsobem věc

vyřídit pouze Jiří Paroubek, který Altnerovi nabídl 125 milionů. Pozdě, právník byl již v té době tak znechucen jednáním strany, že odmítl přistoupit na jakýkoli kompromis.

MODELOVÝ PŘÍPAD?

Vyvolává to otázku: Může se něco podobného stát i jinému právnímu subjektu – třeba soukromé firmě? Totiž že se jí za čas vyšplhá částka ve výši 18,7 milionu korun na téměř 340 milionů korun?

Není to automatická věc. Ke zvýšení původní částky došlo mj. proto, že uzavřená smlouva mezi doktorem Altnerem a ČSSD obsahovala ujednání o smluvní pokutě ve výši 0,3% za každý započatý den, kdy ČSSD byla s platbou v prodlení. Dnešní smluvní pokuty se pohybují řádově ve výši 0,05% z fakturované částky za každý, byť započatý den prodlení, což je více než dvojnásobek aktuálně uplatnitelného úroku z prodlení.

V roce 2000 platilo, že pokud nebyl úrok z prodlení smluvně konkretizován, byl stanovován ve výši obvyklé úrokové sazby, což tehdy činilo asi sedm procent, povýšené o jedno procento. To denně představuje 0,02%. Těžko lze ovšem srovnávat výši úroků a výši smluvní pokuty. Právě proto je to smluvní pokuta, protože záleží její výše na vůli obou smluvních stran.

JAK SE VYHNOUT?

ČSSD se mohla přitom uplatnění smluvní pokuty vyhnout dvojným způsobem. Buď by zaplatila rovnou, anebo mohla smlouvu napadnout. V takovém případě ale měla dát sporné peníze do soudní úschovy, kde mohly být deponovány do doby, než soudy definitivně rozhodnou. Namísto toho zvolila aroganci vládní strany, jejímž výsledkem je mimo jiné i současná účelová kriminalizace. Nenabíhalo jí tím pádem penále ani úroky z prodlení.

A to může být ČSSD šťastná, že odvolací soud uznal žalující straně jen tu smluvní pokutu, ale nikoli ještě úrok z prodlení. Celková částka tak nakonec nemusí být konečná. Rozdílný přístup prvoinstančního a odvolacího soudu je důvodem k podání dovolání a Nejvyšší soud už v roce 2002 uvedl, že kumulace smluvní pokuty a úroků z prodlení je legitimní. Účet za snahu vyhnout se placení smluvních závazků tak nemusí být zdaleka konečný.

A to se stále bavíme ještě o drobných. Altner již dříve na tiskových konferencích hovořil o tom, že část pohledávky po ČSSD přešla na svýcarskou advokátní komoru. Pokud ta by ji začala vymáhat, hrozila by kvůli smluvním pokutám mezinárodní arbitráž až do výše přes dvacet miliard korun. Účet by v takovém případě ale zaplatili čeští daňoví poplatníci.

AUTOR JE REDAKTOR
ČESKÉ JUSTICE.CZ

SOUPEŘENÍ O LIDOVÝ DŮM

Lidový dům tvoří pro sociální demokraty nejen tradiční místo, odkud od roku 1907 funguje jejich organizace, ale také objekt, o který se tradičně vede boj. Soupeření o kontrolu nad Lidovým domem jako by se stalo nedílnou součástí složitých dějin českých sociálních demokratů.

POPRVÉ se o Lidový dům totiž bojovalo už krátce po první světové válce, kdy se o jeho obsazení v roce 1920 střetla dvě stranická křídla. Jedno chtělo táhnout stranu českého dělnictva k Sovětskému Rusku a učinit z ní komunistické uskupení, druhé, menšinové, chtělo zůstat demokratickými socialisty. Rozjítřená, poválečná doba nahrávala spíše radikálům, kteří měli uvnitř strany navrch, a i proto jeho zastánci „po sovětsku“ obsadili stranické sídlo dosud jednotné sociální demokracie.

Soudy daly za pravdu menšinovému křídlu a Lidový dům byl nakonec vyklizen policií a předán umírněnému proudu. Budoucí komunisté běsnili a umírněné sociální demokraty označovali za zrádce, kteří si na dělníky pozvali policii, ale museli jít, nejen obrazně řečeno, o dům dál. ČSSD sice v dalších volbách komunistům podlehla, ale i díky organizační základně v Lidovém domě toto „zhoupnutí“ pře-

stála a brzo se vrátila do role nejsilnější české levicové strany.

OBNOVENÁ ČSSD

Novodobou sociální demokracií, jak jí známe po listopadu 1989, Lidový dům zachránil ještě jednou. V roce 1990 se jí totiž podařilo přesvědčit revolucí otřesené komunisty, aby jí palác v Hyberské ulici „vrátili“. Oproti nově vzniklým stranám jí to dávalo obrovskou výhodu.

Za příklad může sloužit dlouhou dobu hlavní rival sociální demokracie na české politické scéně – občanský demokraté. Jejich problémy se sponzorskými příspěvky, známé také jako tzv. sarajevský atentát, měly v sobě i prvek v podobě údajného shromažďování finančních prostředků pro nákup nového stranického sídla. Alespoň to tvrdili ti, kteří stranu v letech 1997 až 1998 opouštěli a zakládali Unii svobody.

Ať už to ale bylo jakkoli, dobře to dokresluje, jakým obtížím čelily

Pozdrav z Lidového domu v Praze.

nové politické strany při shánění materiálního zajištění pro svou činnost. Vždyť i tehdejší koaliční partner ODS, dnes bychom řekli menší, „pravdoláskařská“ sestra Klausovy strany – Občanská demokratická aliance (ODA) –, se na konci osmdesátých let fakticky rozplynul pod tíhou sponzorských afér.

PEVNOST HYBERNSKÁ

Oproti tomu obnovená sociální demokracie měla v tomto ohledu výrazný náskok v podobě Lidového domu, jenž poskytoval nejen sídlo, ale vzhledem k lukrativní adrese v samotném srdci Prahy i další příjmy například z pronájmu komerčních prostor.

Fakt, že sociální demokraté své sídlo „restitucí-nerestitucí“ vybojovali, proto může být logicky považován za jeden z důvodů (vedle politiky minimálně některých jejích lídrů), proč obnovená ČSSD jako skoro jediná historická strana ve střední Evropě přežila a stala se následně jádrem české stranické politiky. Z tohoto pohledu se současná sociální demokracie může na aktuální patálie s advokátem Altnerem a jeho odměnou dívat s pocitem, že Lidový dům stejně jako v roce 1920 stranu zachránil, přestože to v určitém momentě sociální demokraty stálo hodně.

PETR SOKOL
AUTOR JE POLITOLOG